

เขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้

หลังจากการพิจารณาแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้แล้ว ในบทนี้จะแสดงผลการวิเคราะห์อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ พร้อมทั้งแสดงบริเวณที่เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

เกณฑ์ในการกำหนดเขตปรับเปลี่ยนภาษา

เกณฑ์ในการกำหนดว่าบริเวณใดเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ในงานวิจัยฉบับนี้ กำหนดจากการนำอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางลบกับอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ บริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาค่าที่สูงสุด ถือว่าบริเวณนั้นเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา และถ้าบริเวณที่ต่อเนื่องกันกับเขตปรับเปลี่ยนภาษานี้มีผลต่างคลาดเคลื่อนจากกันไม่เกิน 5 (0 ถึง 5) หรือ -5 (-5 ถึง 0) ให้ถือว่าบริเวณที่ต่อเนื่องกันนั้นเป็นบริเวณของเขตปรับเปลี่ยนภาษาด้วย เช่น ถ้าจุดเก็บข้อมูลที่ 5 มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาค่าที่สูงสุด คือ 3 ก็ถือว่าจุดเก็บข้อมูลที่ 5 นี้เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา แต่ถ้าจุดเก็บข้อมูลที่ 6 ซึ่งเป็นบริเวณที่ต่อเนื่องกันมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาเท่ากับ 7 เมื่อนำผลต่างของทั้งจุดเก็บข้อมูลที่ 5 และ 6 มาเปรียบเทียบกันแล้วจะพบว่าผลต่างคลาดเคลื่อนจากกันเท่ากับ 4 ($7-3 = 4$) ก็ถือว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษามีบริเวณครอบคลุมทั้งจุดเก็บข้อมูลที่ 5 และ 6 นั่นคือ จุดเก็บข้อมูลที่ 5 และ 6 เป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษา

เขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้โดยไม่แยกกลุ่มอายุ

ในการหาเขตปรับเปลี่ยนภาษาต้องพิจารณาอัตราการใช้คำศัพท์ของแต่ละจุดเก็บข้อมูลเสียก่อน เพื่อหาบริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำที่สุด

อัตราการใช้คำศัพท์ของจุดเก็บข้อมูล ได้จากคำตอบของผู้บอกภาษาทุกคนในแต่ละจุดเก็บข้อมูล คือ จากผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 10-20 ปี 10 คน ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี 10 คน และผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 60-70 ปีขึ้นไป 10 คน รวมผู้บอกภาษาทั้งสิ้นจุดเก็บข้อมูลละ 30 คน (ดูวิธีการหาอัตราการใช้คำศัพท์ในบทที่ 2)

ผลของการหาอัตราการใช้คำศัพท์โดยไม่แยกกลุ่มอายุ แสดงว่า อัตราการใช้คำศัพท์ของจุดเก็บข้อมูลในบริเวณที่ทำการศึกษา มีการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางตั้งแต่ 24.37 % ถึง 96.66 % และมีการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่ 3.34 % ถึง 75.63 % โดยมีอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณสูงสุดและมีอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณต่ำสุด (96.66/3.34) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 3 ส่วนอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณต่ำสุด และอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณสูงสุด (24.37/74.37) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 13 คำศัพท์ภาษาเฉพาะถิ่นปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 1 และ 13 ในปริมาณ 0.62 % เท่ากัน ส่วนคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไม่รู้จักปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 10-13 ในปริมาณตั้งแต่ 0.21 % ถึง 0.62 % (ดูตารางที่ 14 และภาพที่ 26)

ถ้าพิจารณາตารางที่ 14 แผนที่ในภาพที่ 26 และ กราฟแท่งในภาพที่ 27 ประกอบกัน จะเห็นได้ว่า ในบริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 1-5 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางใกล้เคียงกัน และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกัน คือ มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณสูงมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณต่ำมาก ในจุดเก็บข้อมูลที่ 6-10 มีการเปลี่ยนแปลงอัตราการใช้คำศัพท์ค่อนข้างมาก คือ มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำลง และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงขึ้น จนอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเกือบจะเท่าเทียมกับอัตราการใช้คำ

ศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในจุดเก็บข้อมูลที่ 10 ส่วนบริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 11-15 มีอัตราการ
ใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณที่สูงกว่าภาษาไทยถิ่นกลางมากอย่างเห็นได้ชัด ตั้งแต่
จุดเก็บข้อมูลที่ 11-15 นี้ แต่ละจุดเก็บข้อมูลมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางใกล้เคียงกัน
และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกัน

เมื่อพิจารณาอัตราการใช้คำศัพท์โดยรวมแล้ว เป็นที่น่าสังเกตว่าจุดเก็บข้อมูลที่
9-11 มีอัตราการใช้คำศัพท์แตกต่างกันมาก คือ จุดเก็บข้อมูลที่ 9 มีปริมาณการใช้คำศัพท์
ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้มาก จุดเก็บข้อมูลที่ 10 มีอัตราการ
ใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาในปริมาณเกือบเท่ากัน ในขณะที่จุดเก็บข้อมูลที่ 11 มีอัตราการใช้คำ
ศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางมากทั้ง ๆ ที่ทั้ง 3 บริเวณนี้ เป็น
บริเวณที่ใกล้เคียงกันโดยเฉพาะจุดเก็บข้อมูลที่ 9 และ 10 ซึ่งมีระยะห่างจากกันใกล้กว่า
ระยะห่างระหว่างจุดเก็บข้อมูลอื่น ๆ (ดูภาพที่ 26) การที่จุดเก็บข้อมูลที่ 9 มีอัตราการใช้
คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณสูงกว่าบริเวณใกล้เคียงค่อนข้างมาก อาจเป็นเพราะ
จุดเก็บข้อมูลนี้มีลักษณะเป็นชุมชนเมือง มีสถานที่ราชการหลายหน่วยงาน ซึ่งต่างจากบริเวณ
ใกล้เคียงที่มีความเป็นชนบทมากกว่า ส่วนการที่จุดเก็บข้อมูลที่ 10 และ 11 มีอัตราการ
ใช้คำศัพท์ต่างกันค่อนข้างมากอาจเป็นเพราะระยะทางระหว่างจุดเก็บข้อมูลทั้งสองจุดนี้ห่าง
กันมากกว่าระยะห่างระหว่างจุดเก็บข้อมูลอื่น ๆ

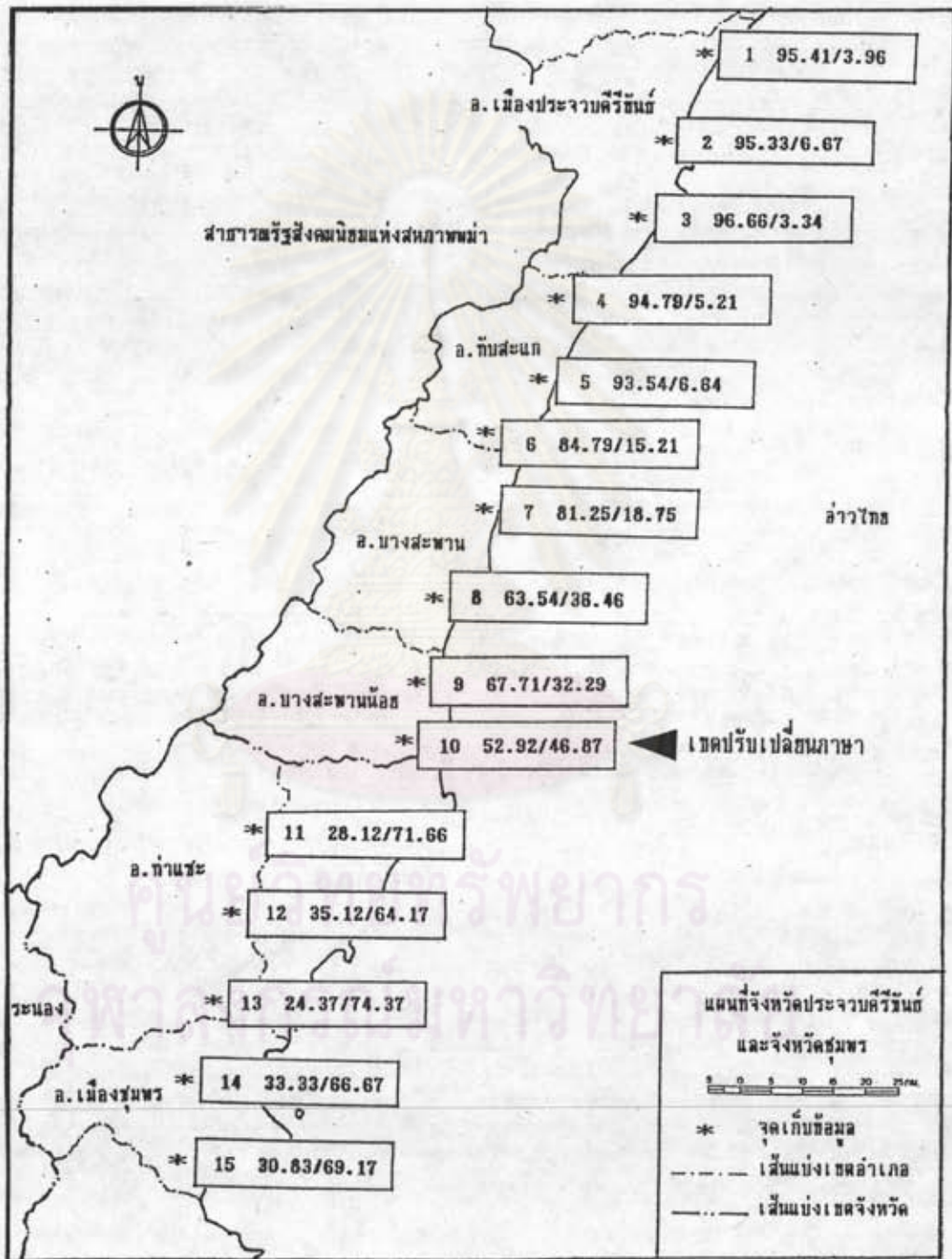
ในการพิจารณาหาเขตปรับเปลี่ยนภาษา ผู้วิจัยพิจารณาจากอัตราการใช้คำศัพท์
ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เท่านั้น จากการพิจารณาข้อมูล
ของทุกกลุ่มอายุรวมกัน พบว่า บริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาต่ำที่
สุด คือ จุดเก็บข้อมูลที่ 10 บ้านห้วยลึก ตำบลทรายทอง อำเภอบางสะพานน้อย
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ดูภาพที่ 26) ซึ่งมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษา
เท่ากับ 6.05 (ดูตารางที่ 14) บริเวณนี้จึงถือเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของทุกกลุ่มอายุ
รวมกัน

ตารางที่ 14 : ตารางแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ประเภทต่าง ๆ ของแต่ละ
จุดเก็บข้อมูล โดยไม่แยกกลุ่มอายุ

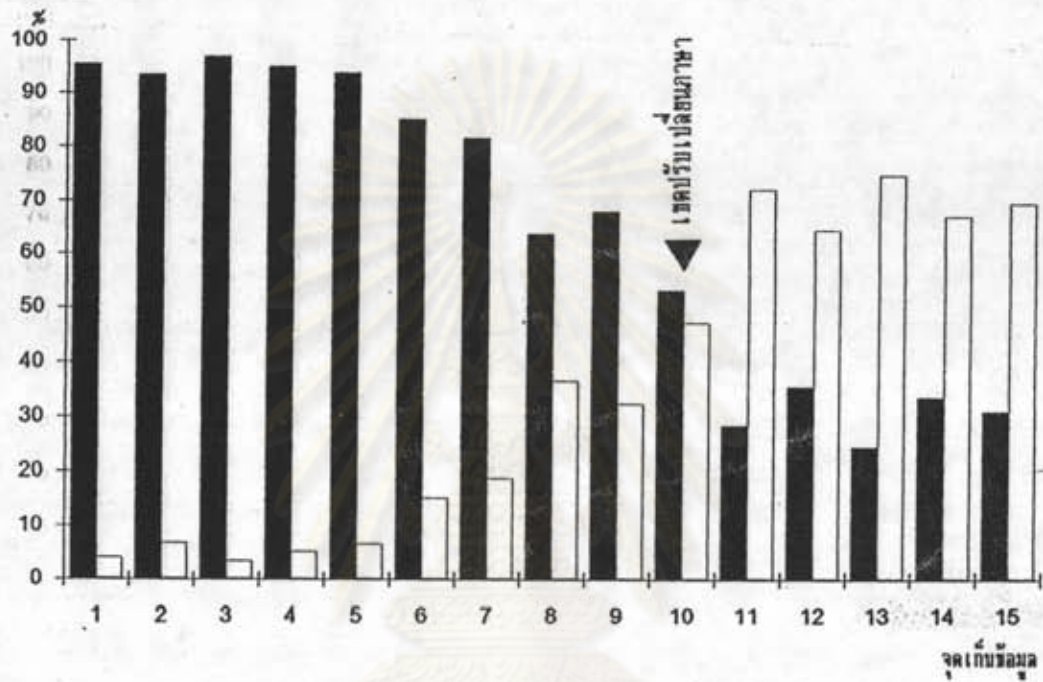
จุดเก็บข้อมูล	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นกลาง (C)	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นใต้ (S)	คำศัพท์ภาษา เฉพาะถิ่น (*)	คำศัพท์ ไม่รู้จัก (0)	ผลต่างของอัตรา การใช้คำศัพท์ (C-S)
1 บ้านนอก	95.41	3.96	0.62	-	91.45
2 บ้านคั่นกระโด	93.33	6.67	-	-	86.66
3 บ้านหนองบัว	96.66	3.34	-	-	93.32
4 บ้านทุ่งสาว	94.79	5.21	-	-	89.58
5 บ้านตลาดทับสะแก	93.54	6.64	-	-	86.90
6 บ้านอ่างทอง	84.79	15.21	-	-	69.58
7 บ้านกรูด	81.25	18.75	-	-	62.50
8 บ้านเขาม้าร้อง	63.54	36.46	-	-	27.08
9 บ้านละหาน	67.71	32.29	-	-	35.42
10 บ้านห้วยลึก	52.92	46.87	-	0.21	6.05 **
11 บ้านเนินทอง	28.12	71.66	-	0.21	-43.54
12 บ้านนาขาว	35.21	64.17	-	0.62	-28.96
13 บ้านนาทอไร่	24.37	74.37	0.62	0.62	-54.00
14 บ้านนา	33.33	66.67	-	-	-33.34
15 บ้านทุ่งคา	30.83	69.17	-	-	-38.34

** เขตปรับเปลี่ยนภาษา

ภาพที่ 26 : แผนที่แสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง/อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล โดยไม่แยกกลุ่มอายุ

ภาพที่ 27 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์
ภาษาไทยถิ่นใต้ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล โดยไม่แยกกลุ่มอายุ

■ ภาษาไทยถิ่นกลาง

□ ภาษาไทยถิ่นใต้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี

เมื่อพิจารณาอัตราการใช้คำศัพท์ของกลุ่มอายุ 10-20 ปี ในแต่ละบริเวณ พบว่า กลุ่มอายุนี้นี้มีปริมาณการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางตั้งแต่ 29.37 % ถึง 95.62 % และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่ 4.38 % ถึง 70.63 % โดยมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณสูงสุดและมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณต่ำสุด (95.62/4.38) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 3 และ 4 และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณต่ำสุด ในขณะที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณสูงสุด (29.37/70.63) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 13 คำศัพท์ภาษาเฉพาะถิ่นไม่ปรากฏในกลุ่มอายุนี้นี้ ส่วนคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไม่รู้จักปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 10-12 ในปริมาณตั้งแต่ 0.62 % ถึง 1.25 % (ดูตารางที่ 15 และภาพที่ 28)

เมื่อพิจารณาดูตาราง (ดูตารางที่ 15) แผนที่ (ดูภาพที่ 28) และกราฟ (ดูภาพที่ 29) จะเห็นได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-10 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ และจุดเก็บข้อมูลที่ 11-15 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้มากกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง สังเกตได้ว่า ในจุดเก็บข้อมูลที่ 1-5 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณที่สูงมาก และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณต่ำมาก ในจุดเก็บข้อมูลที่ 6-10 มีอัตราการใช้คำศัพท์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางที่ค่อนข้าง ๆ ต่ำลง และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ที่ค่อนข้าง ๆ สูงขึ้น ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ 11-15 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้มากกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง เห็นได้ชัดจากการที่แท่งกราฟมีการหักเหมากในบริเวณดังกล่าว เมื่อพิจารณาแท่งกราฟทั้งหมดในภาพที่ 29 สังเกตได้ว่าแท่งกราฟในจุดเก็บข้อมูลที่ 9 มีการหักเหของแท่งกราฟออกจากแนว ทำให้ความสูงของแท่งกราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางจาก จุดเก็บข้อมูลที่ 9-11 ลดลงอย่างรวดเร็ว คือ มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางลดลงอย่างมากทั้ง ๆ ที่เป็นบริเวณที่ต่อเนื่องกัน (ดูภาพที่ 28) คือ จาก 87.50 % 60.63 % และ 38.75 % ตามลำดับ ในทางกลับกันก็มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คือจาก 12.50 % 38.75 % และ 60.63 % ตามลำดับ

การที่จุดเก็บข้อมูลที่ 9 มีอัตราการใช้คำศัพท์ต่างไปจากบริเวณใกล้เคียงค่อนข้างมากนั้น น่าจะเป็นสาเหตุจากการที่จุดเก็บข้อมูลที่ 9 มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองดังที่ได้กล่าวมาแล้วในการหาเขตปรับเปลี่ยนภาษาโดยไม่แยกกลุ่มอายุ คือ เป็นบริเวณที่เป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการหลายหน่วยงาน เช่น ที่ว่าการอำเภอ สถานีอนามัย โรงเรียน ฯลฯ จุดเก็บข้อมูลนี้จึงมีอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่าบริเวณใกล้เคียงอย่างเห็นได้ชัด และการที่จุดเก็บข้อมูลที่ 10 และ 11 มีอัตราการใช้คำศัพท์ต่างกันมากทั้ง ๆ ที่เป็นบริเวณที่ต่อเนื่องกัน ก็อาจเป็นเพราะระยะทางระหว่าง 2 จุดเก็บข้อมูลนี้ มีระยะห่างมากกว่าระยะระหว่างจุดเก็บข้อมูลอื่น ๆ

สำหรับบริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำที่สุด ได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ 14 บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร (ดูภาพที่ 28) โดยมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาเท่ากับ -3.76 (ดูตารางที่ 15) บริเวณนี้จึงจัดเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ของกลุ่มอายุ 10-20 ปี

เป็นที่น่าสังเกตว่าบริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 12 ก็เป็นอีกบริเวณหนึ่งที่น่าสนใจและจะกล่าวต่อไปในอภิปรายผล (ดูอภิปรายผล)

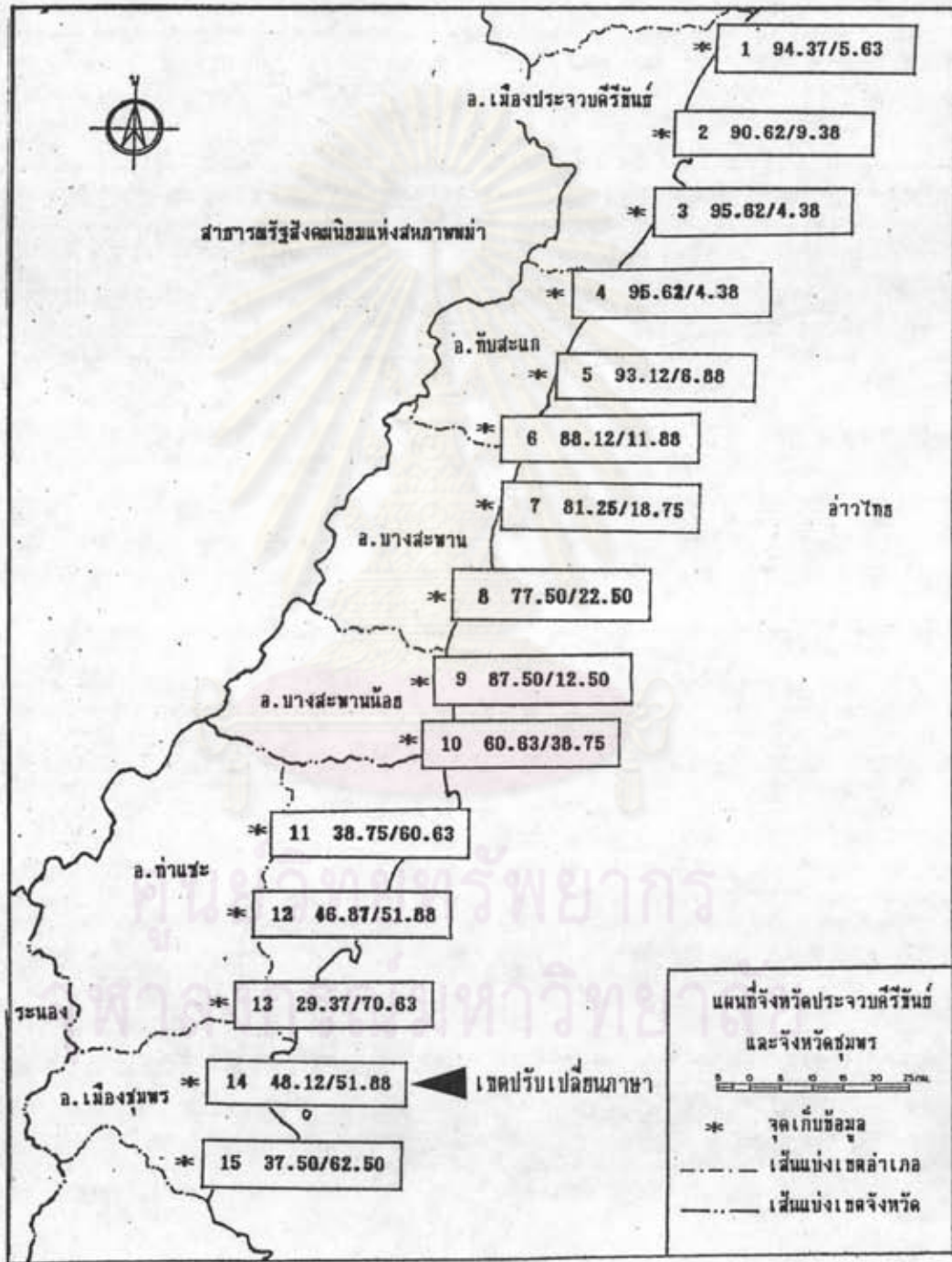
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 : ตารางแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มอายุ 10-20 ปี

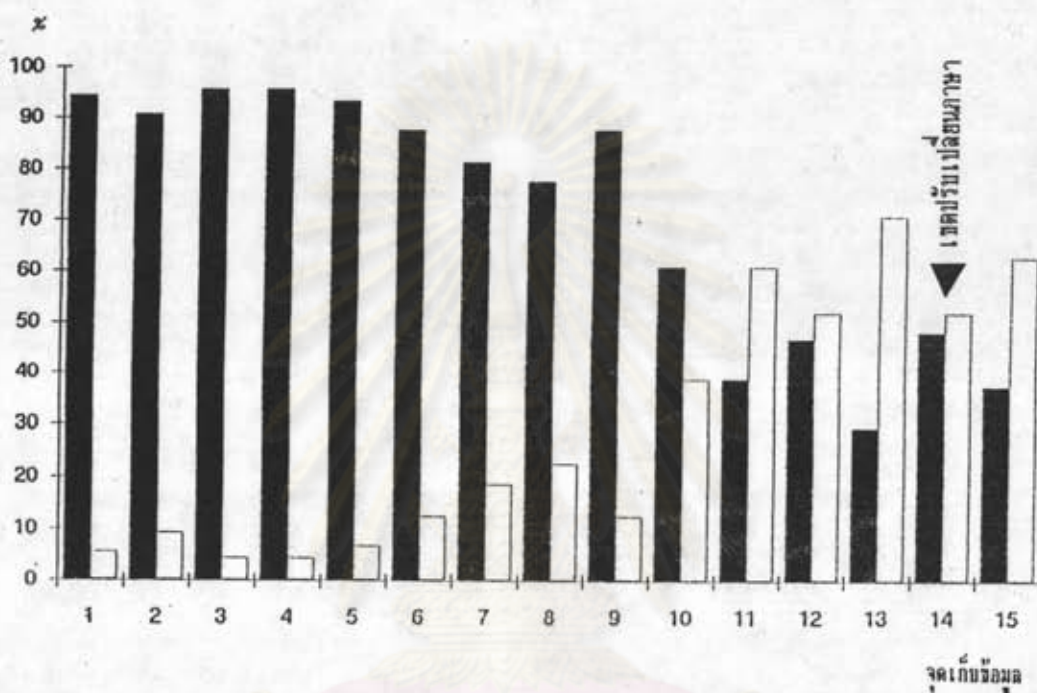
จุดเก็บข้อมูล	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นกลาง (C)	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นใต้ (S)	คำศัพท์ภาษา เฉพาะถิ่น (*)	คำศัพท์ที่ ไม่รู้จัก (0)	ผลต่างของอัตรา การใช้คำศัพท์ (C-S)
1 บ้านบ่อนอก	94.37	5.63	-	-	88.74
2 บ้านคั่นกระโศก	90.62	9.38	-	-	81.24
3 บ้านหนองบัว	95.62	4.38	-	-	91.24
4 บ้านทุ่งขาว	95.62	4.38	-	-	91.24
5 บ้านตลาดทับสะแก	93.12	6.88	-	-	86.24
6 บ้านอ่างทอง	88.12	11.88	-	-	76.24
7 บ้านกรูด	81.25	18.75	-	-	62.50
8 บ้านเขาไม้ร้อง	77.50	22.50	-	-	55.00
9 บ้านละหาน	87.50	12.50	-	-	75.00
10 บ้านหัวขี้สีก	60.63	38.75	-	0.62	21.88
11 บ้านเนินทอง	38.75	60.63	-	0.62	-21.88
12 บ้านนาขาว	46.87	51.88	-	1.25	-5.01
13 บ้านนาหอขี้โธ่ง	29.37	70.63	-	-	-41.26
14 บ้านนา	48.12	51.88	-	-	-3.76 **
15 บ้านทุ่งคา	37.50	62.50	-	-	-25.00

** เขตปรับเปลี่ยนภาษา

ภาพที่ 28 : แผนที่แสดงอัตราการใช้จ่ายค่าที่พักภาษาไทยถิ่นกลาง/อัตราการใช้จ่ายค่าที่พักภาษา
ไทยถิ่นใต้ของกลุ่มอายุ 10-20 ปี ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

ภาพที่ 29 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์
ภาษาไทยถิ่นใต้ของกลุ่มอายุ 10-20 ปี ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

■ ภาษาไทยถิ่นกลาง

□ ภาษาไทยถิ่นใต้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 35-45 ปี

อัตราการใช้คำศัพท์ของกลุ่มอายุ 35-45 ปี ในบริเวณที่ทำการศึกษานี้ มีปริมาณการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางตั้งแต่ 21.25 % ถึง 96.87 % และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่ 3.13 % ถึง 76.88 % โดยมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณสูงสุดและมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณต่ำสุด (96.87/3.13) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 3 และ มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณต่ำสุดในขณะที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณสูงสุด (21.25/76.88) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 13 คำศัพท์ภาษาเฉพาะถิ่นปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 1 และ 13 ในปริมาณ 0.62 % และ 1.25 % ตามลำดับ ส่วนคำศัพท์ที่ผู้ออกภาษาไม่รู้จัก ปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 13 ในปริมาณ 0.62 % (ดูตารางที่ 16 และภาพที่ 30)

เมื่อพิจารณาตารางที่ 16 แผนที่ในภาพที่ 30 และกราฟในภาพที่ 31 ประกอบกัน จะเห็นได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ 1-10 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ และจุดเก็บข้อมูลที่ 11-15 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้มากกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง สังเกตได้ว่า ในจุดเก็บข้อมูลที่ 1-7 ความสูงของแท่งกราฟแสดงอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางอยู่ในระดับใกล้เคียงกันคือแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณที่สูงมาก และแท่งกราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ ก็แสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณต่ำมาก จุดเก็บข้อมูลที่ 8-10 นั้น อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้มีปริมาณสูงขึ้น และในบริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 11-15 อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณสูงกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมาก

เมื่อพิจารณาอัตราการใช้คำศัพท์โดยรวมแล้ว สังเกตได้ว่าจุดเก็บข้อมูลที่ 8 และ 10 มีอัตราการใช้คำศัพท์ใกล้เคียงกันมาก โดยถูกคั่นกลางด้วยจุดเก็บข้อมูลที่ 9 ซึ่งมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่าบริเวณใกล้เคียงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งอาจเนื่องมาจาก การที่จุดเก็บข้อมูลที่ 9 มีลักษณะของความเป็นชุมชนเมืองดังที่ได้กล่าวไปแล้ว (ดูอัตราการใช้คำศัพท์ของกลุ่มอายุ 10-20 ปี) นอกจากนี้ จุดเก็บข้อมูลที่ 7-8 และ

10-11 ก็มีอัตราการใช้คำศัพท์ต่างกันค่อนข้างมากทั้ง ๆ ที่เป็นบริเวณที่ต่อเนื่องกัน (ดูภาพที่ 30) ซึ่งน่าจะเป็นสาเหตุจากระยะห่างระหว่างจุดเก็บข้อมูล เพราะระยะห่างระหว่างจุดเก็บข้อมูลที่ 7-8 และ 10-11 มีระยะห่างกันมากกว่าระยะห่างของจุดเก็บข้อมูลอื่น ๆ

บริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำที่สุด ได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ 10 บ้านหัวสลัก ตำบลทรายทอง อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ดูภาพที่ 30) โดยมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาเท่ากับ 3.74 (ดูตารางที่ 16) บริเวณนี้จึงถือเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 35-45 ปี

เป็นที่น่าสังเกตว่าบริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 8 ก็เป็นอีกบริเวณหนึ่งที่น่าสนใจและจะกล่าวในอภิปรายผลต่อไป (ดูอภิปรายผล)

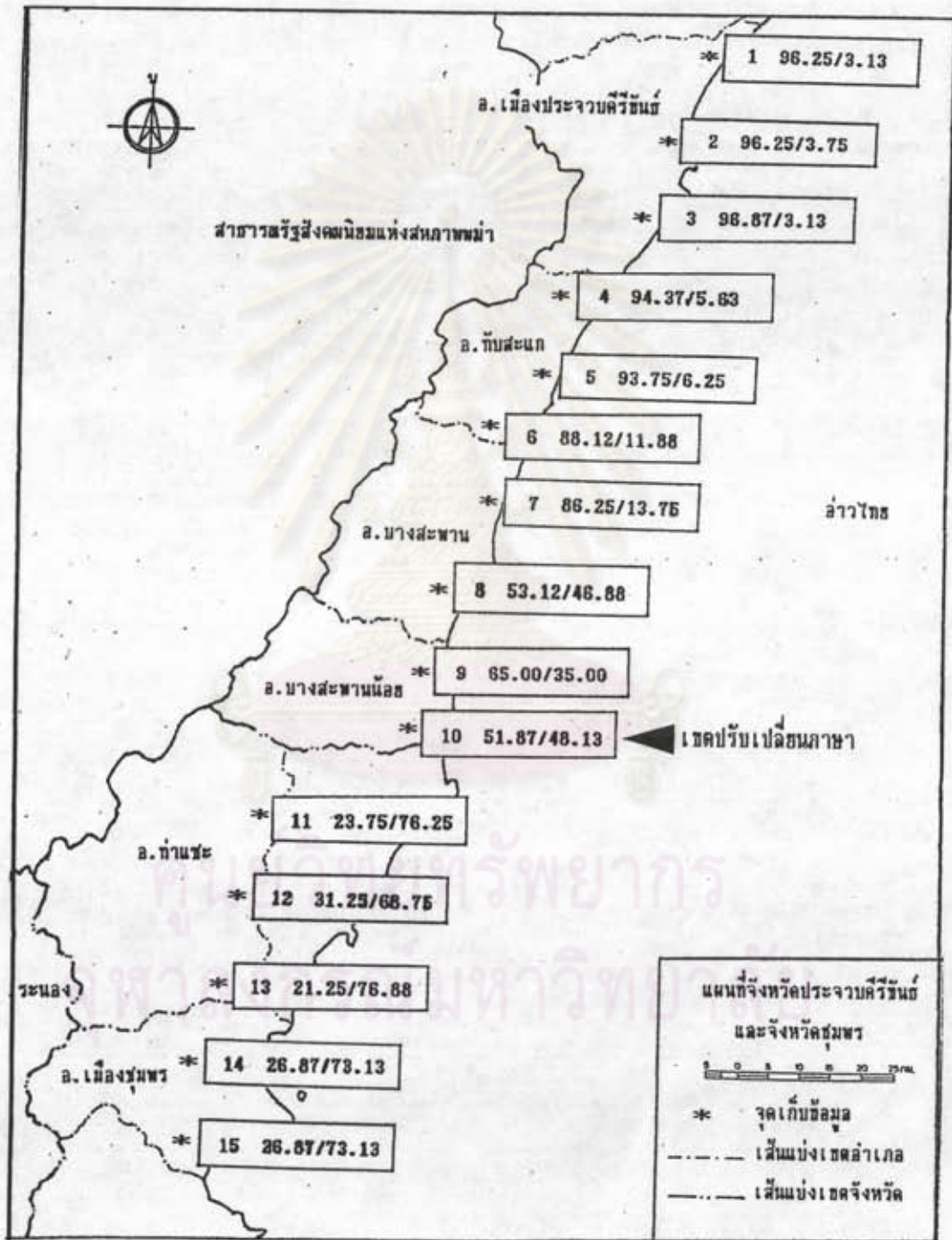
ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 : ตารางแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มอายุ 35-45 ปี

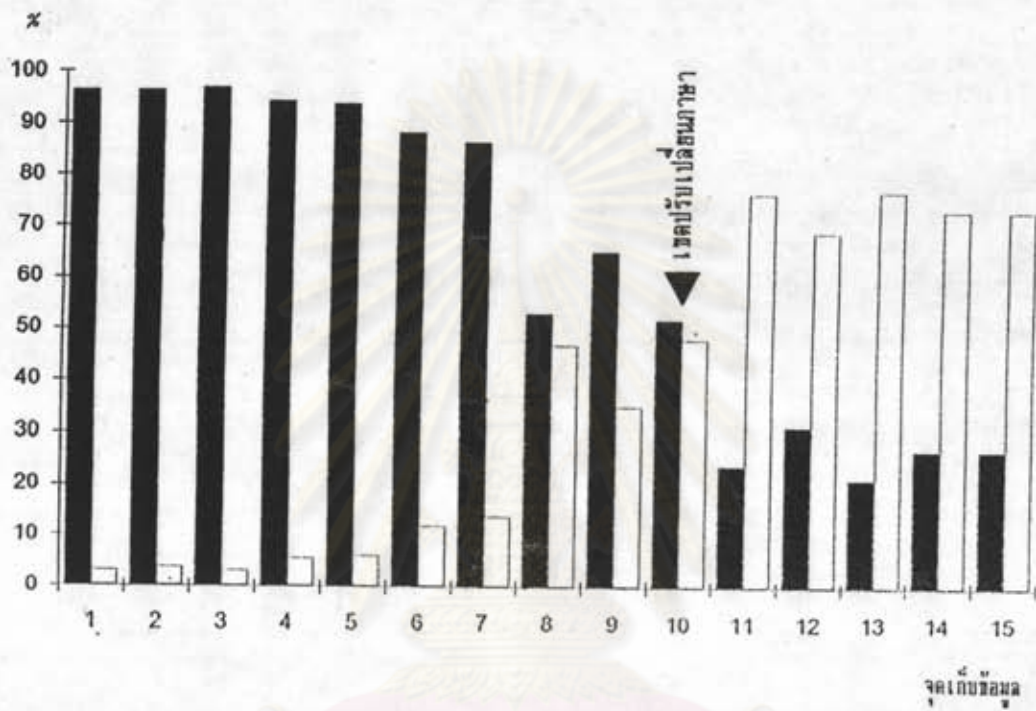
จุดเก็บข้อมูลที่	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นกลาง (C)	คำศัพท์ภาษา ไทยถิ่นใต้ (S)	คำศัพท์ภาษา เฉพาะถิ่น (*)	คำศัพท์ที่ ไม่รู้จัก (0)	ผลต่างของอัตรา การใช้คำศัพท์ (C-S)
1 บ้านบ่อนอก	96.25	3.13	0.62	-	93.12
2 บ้านคั่นกระโด	96.25	3.75	-	-	92.50
3 บ้านหนองบัว	96.87	3.13	-	-	94.37
4 บ้านทุ่งขาว	94.37	5.63	-	-	88.74
5 บ้านตลาดทับสะแก	93.75	6.25	-	-	87.50
6 บ้านอ่าวทอง	88.12	11.88	-	-	76.24
7 บ้านกรูด	86.25	13.75	-	-	72.50
8 บ้านเขาม้าร้อง	53.12	46.88	-	-	6.24
9 บ้านละหาน	65.00	35.00	-	-	30.00
10 บ้านหัวขี้ก	51.87	48.13	-	-	3.74 **
11 บ้านเนินทอง	23.75	76.25	-	-	-52.50
12 บ้านนาขาว	31.25	68.75	-	-	-37.50
13 บ้านนาทอสร้อง	21.25	76.88	1.25	0.62	-55.63
14 บ้านนา	26.87	73.13	-	-	-46.26
15 บ้านทุ่งคา	26.87	73.13	-	-	-46.26

** เขตปรับเปลี่ยนภาษา

ภาพที่ 30 : แผนที่แสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง/อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของกลุ่มอายุ 35-45 ปี ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

ภาพที่ 31 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์
ภาษาไทยถิ่นใต้ของกลุ่มอายุ 35-45 ปี ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

■ ภาษาไทยถิ่นกลาง

□ ภาษาไทยถิ่นใต้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป

อัตราการใช้คำศัพท์ของกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปในบริเวณที่ทำการศึกษานี้ มีปริมาณการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางตั้งแต่ 21.87 % ถึง 97.50 % และมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่ 2.50 % ถึง 78.13 % โดยมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณสูงสุดและมีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณต่ำสุด (97.50/2.50) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 3 และ มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณต่ำสุดในขณะที่มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณสูงสุด (21.87/78.13) ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 11 คำศัพท์ภาษาเฉพาะถิ่นปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 1 และ 13 ในปริมาณ 1.25 % และ 0.62 % ตามลำดับ ส่วนคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไม่รู้จัก ปรากฏในจุดเก็บข้อมูลที่ 12 และ 13 ในปริมาณ 0.62 % และ 1.25 % ตามลำดับ (ดูตารางที่ 17 และภาพที่ 32)

เมื่อพิจารณาตารางที่ 17 แผนที่ในภาพที่ 32 และกราฟในภาพที่ 33 ประกอบกัน จะเห็นได้ว่าจุดเก็บข้อมูลที่ 1-9 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ และจุดเก็บข้อมูลที่ 10-15 มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้มากกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง สังเกตได้ว่า แท่งกราฟในจุดเก็บข้อมูลที่ 1-5 แสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณที่สูงมาก และแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณต่ำมาก ในจุดเก็บข้อมูลที่ 6-10 อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางค่อย ๆ ลดลง ในขณะที่อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ค่อย ๆ เพิ่มขึ้น ส่วนในบริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 11-15 อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้มีปริมาณมากกว่าอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมาก

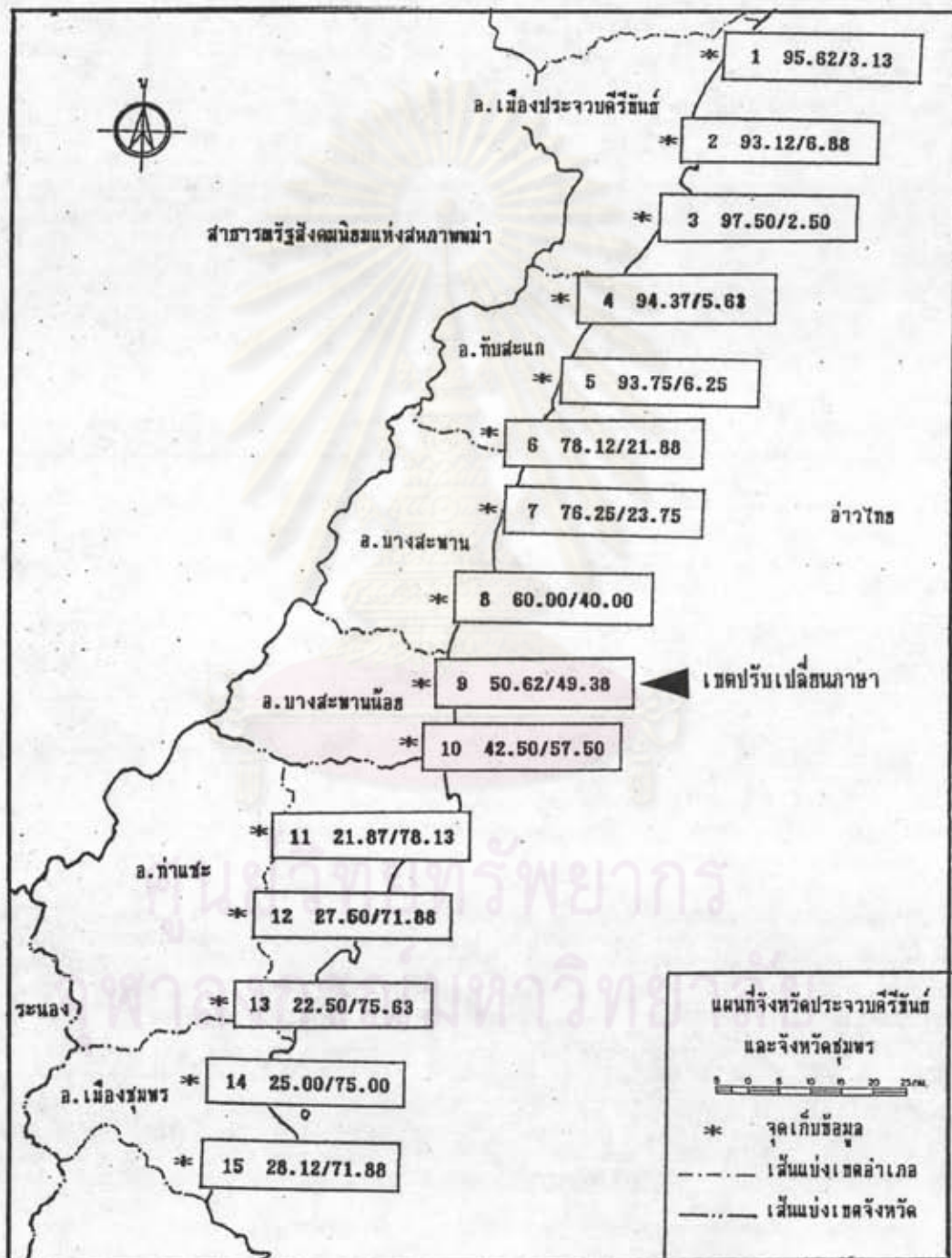
บริเวณที่มีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ใกล้เคียงกันที่สุดของกลุ่มอายุนี้ ได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านละหาน ตำบลบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ดูภาพที่ 32) โดยมีผลต่างของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษาเท่ากับ 1.24 (ดูตารางที่ 17) บริเวณนี้จึงถือได้ว่าเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ ของผู้พูดกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 17 : ตารางแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป

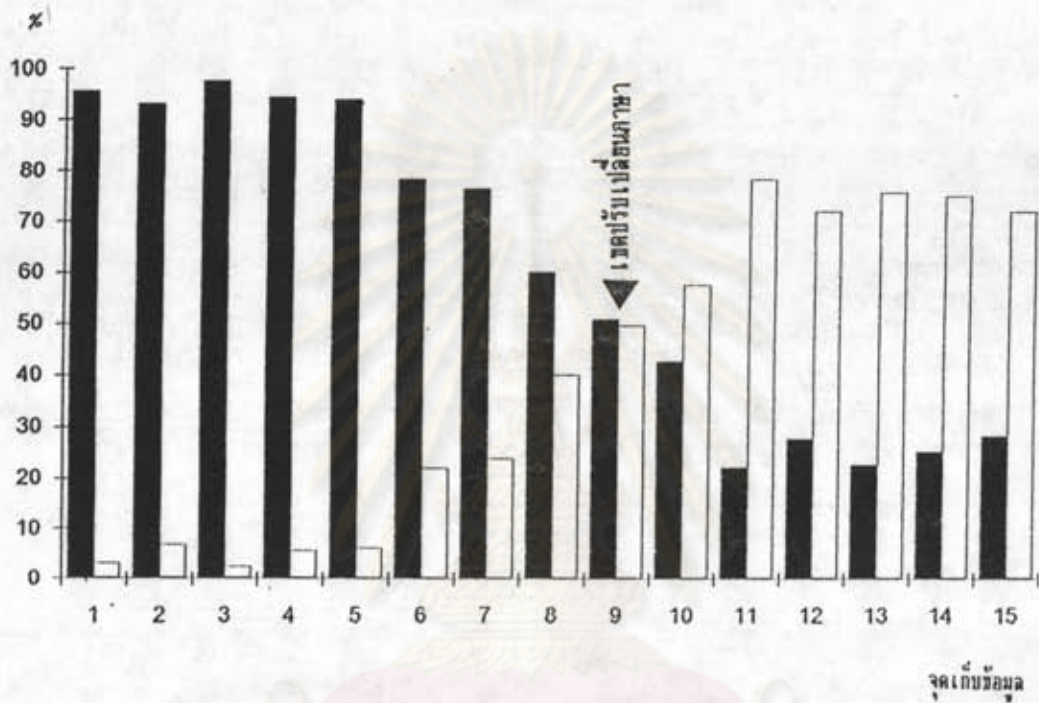
จุดเก็บข้อมูล	คำศัพท์ภาษาไทย ถิ่นกลาง (C)	คำศัพท์ภาษาไทย ถิ่นใต้ (S)	คำศัพท์ภาษาไทย เฉพาะถิ่น (*)	คำศัพท์ที่ ไม่รู้จัก (0)	ผลต่างของอัตรา การใช้คำศัพท์ (C-S)
1 บ้านบ่อนอก	95.62	3.13	1.25	-	92.49
2 บ้านคั่นกระโศก	93.12	6.88	-	-	86.24
3 บ้านหนองบัว	97.50	2.50	-	-	95.00
4 บ้านทุ่งฮาว	94.37	5.63	-	-	88.74
5 บ้านตลาดทับสะแก	93.75	6.25	-	-	87.50
6 บ้านอ่าทอง	78.12	21.88	-	-	56.24
7 บ้านกรูด	76.25	23.75	-	-	52.50
8 บ้านเขาไม้ร้อง	60.00	40.00	-	-	20.00
9 บ้านละหาน	50.62	49.38	-	-	1.24 **
10 บ้านหัวสลัก	42.50	57.50	-	-	-15.00
11 บ้านเนินทอง	21.87	78.13	-	-	-56.26
12 บ้านนาสาว	27.50	71.88	-	0.62	-44.38
13 บ้านนาทอชโง้ง	22.50	75.63	0.62	1.25	-53.13
14 บ้านนา	25.00	75.00	-	-	-50.00
15 บ้านทุ่งคา	28.12	71.88	-	-	-43.76

** เขตปรับเปลี่ยนภาษา

ภาพที่ 32 : แผนที่แสดงอัตราการใช้จ่ายค่าศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง/อัตราการใช้จ่ายค่าศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

ภาพที่ 33 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์
ภาษาไทยถิ่นใต้ของกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

■ ภาษาไทยถิ่นกลาง

□ ภาษาไทยถิ่นใต้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเปรียบเทียบเขตปรับเปลี่ยนภาษาของ 3 กลุ่มอายุ

เนื่องจากเขตปรับเปลี่ยนภาษาของแต่ละกลุ่มอายุนี้ ได้มาจากการพิจารณาอัตรา อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ ดังนั้น การเปรียบเทียบเขตปรับเปลี่ยนภาษาจึงต้องศึกษาเปรียบเทียบอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษานี้เป็นสำคัญ

จากอัตราการใช้คำศัพท์ของแต่ละกลุ่มอายุที่ได้เสนอไปแล้วนั้น จะเห็นถึงความเหมือนกัน และ ความต่างกันของอัตราการใช้คำศัพท์ทั้งสองภาษานี้ตามจุดเก็บข้อมูลต่าง ๆ กล่าวคือ อัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณสูงสุด (96.87 %) อยู่ที่กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ในจุดเก็บข้อมูลที่ 3 และอัตราการใช้คำศัพท์ภาษากลางต่ำสุด (21.25 %) อยู่ที่กลุ่มอายุ 35-45 ปี ในจุดเก็บข้อมูลที่ 13 (ดูตารางที่ 18) ส่วนอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีปริมาณสูงสุด (78.13 %) อยู่ที่กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ในจุดเก็บข้อมูลที่ 11 และอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ต่ำสุด (2.50 %) อยู่ที่กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปด้วยเช่นกัน ในจุดเก็บข้อมูลที่ 3 (ดูตารางที่ 19) แสดงให้เห็นว่า กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่ทั้งใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางในปริมาณสูงสุดและใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ในปริมาณสูงสุด

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางของกลุ่มอายุทั้ง 3 กลุ่ม (ดูภาพที่ 33) จะเห็นว่าในหลาย ๆ จุด กลุ่มอายุ 10-20 ปี มีปริมาณการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่ากลุ่มอายุอื่นอย่างเห็นได้ชัด ในจุดเก็บข้อมูลแรก ๆ คือ จุดเก็บข้อมูลที่ 1-5 อัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางของทั้ง 3 กลุ่มอายุไม่แตกต่างกันมากนัก สังเกตจากเส้นกราฟที่เกาะกลุ่มกัน จุดเก็บข้อมูลที่ 6-7 เป็นบริเวณที่กลุ่มอายุ 35-45 ปี มีอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ในขณะที่กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางต่ำกว่ากลุ่มอายุอื่น จุดเก็บข้อมูลที่ 8-10 แสดงการหักเหของเส้นกราฟอย่างมาก โดยกลุ่มอายุ 10-20 ปี และกลุ่มอายุ 35-45 ปี มีการหักเหในลักษณะเดียวกัน คือ มีอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มขึ้นค่อนข้างมากในจุดที่ 9 ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการที่จุดเก็บข้อมูลที่ 9 เป็นบริเวณที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองกว่าบริเวณใกล้เคียง กลุ่มอายุ 10-20 ปี และกลุ่มอายุ 35-45 ปี อาจจะได้อิทธิพลของภาษาไทยถิ่นกลางจากลักษณะดัง

กล่าว ทำให้มีอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเพิ่มขึ้นมากในบริเวณนั้น ส่วนกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีความอนุรักษ์นิยมมากกว่า อิทธิพลของภาษาไทยถิ่นกลางจากความเจริญทางวัตถุจึงแทบไม่มีผลต่อกลุ่มอายุนี้ ตั้งแต่จุดเก็บข้อมูลที่ 9-11 อัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางได้ลดลงอย่างรวดเร็ว สืบเกิดได้จากความชันของเส้นกราฟ ส่วนในจุดเก็บข้อมูลท้าย ๆ คือ จุดเก็บข้อมูลที่ 11-15 กลุ่มอายุ 35-45 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีปริมาณการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางใกล้เคียงกัน เส้นกราฟมีลักษณะคล้าย ๆ เส้นกราฟในจุดเก็บข้อมูลแรก ๆ คือ ไม่มีการหักเหของเส้นกราฟมากนัก ส่วนกลุ่มอายุ 10-20 ปี มีการหักเหของเส้นกราฟค่อนข้างมาก และมีปริมาณการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่ากลุ่มอายุ 35-45 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป อย่างเห็นได้ชัด การที่กลุ่มอายุ 10-20 ปี มีอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางสูงขึ้นในจุดเก็บข้อมูลที่ 12 และ 14 อาจเป็นเพราะ ในจุดเก็บข้อมูลที่ 12 มีการติดต่อกับบริเวณภายนอกมาก ไม่มีโรงเรียนในหมู่บ้าน โรงเรียนอยู่ติดกับถนนใหญ่ ซึ่งมีการคมนาคมสะดวก การที่นักเรียนต้องเดินทางไปเรียนนอกหมู่บ้านนี้อาจทำให้ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยถิ่นกลางจากบริเวณที่มีความเจริญมากกว่า ส่วนในจุดเก็บข้อมูลที่ 14 มีบ้านอยู่ติด ๆ กัน แต่ละบ้านไม่ได้มีพื้นที่ไว้ใช้ในการเพาะปลูก ดังเช่นหมู่บ้านตามชนบทอื่น ๆ แต่ละบ้านล้วนมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกพร้อม มีวิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ กลุ่มอายุ 10-20 ปี อาจได้รับอิทธิพลของภาษาไทยถิ่นกลางจากสื่อเหล่านี้

ดูภาพโดยรวมแล้ว จะเห็นว่ากลุ่มอายุ 35-45 ปี มีปริมาณการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางใกล้เคียงกับกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ส่วนกลุ่มอายุ 10-20 ปี มีความแตกต่างจาก 2 กลุ่มนี้ค่อนข้างมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะอิทธิพลของการศึกษา เพราะจากคุณสมบัติของผู้บอกภาษาที่กำหนดไว้ คือ ต้องมีการศึกษาแต่ไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มอายุ 10-20 ปี ยังอยู่ในวัยเรียน ส่วนใหญ่ยังเป็นนักเรียนอยู่ หรือถ้าไม่เรียนแล้ว ก็เพิ่งจบการศึกษาไปได้ไม่นานนัก การเรียนการสอนในโรงเรียนใช้หนังสือที่เป็นภาษาไทยถิ่นกลาง กลุ่มอายุนี้อาจได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่า ต่างกับกลุ่มอายุ 35 ปีขึ้นไป (35-45 ปี และ 60 ปีขึ้นไป) ซึ่งจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาเป็นเวลากว่า 10 ปีแล้ว อิทธิพลทางการศึกษาจึงมีน้อย ทำให้ใช้ภาษาไทยถิ่นกลางในอัตราที่น้อยกว่า นอกจากนั้น ความเจริญทางด้านวัตถุ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ทำให้กลุ่มอายุน้อย ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยถิ่นกลางมากขึ้น เนื่องจากเป็นวัยที่รับสิ่งใหม่ ๆ ได้เร็ว

กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เปรียบเทียบ 3 กลุ่มอายุ (ภาพที่ 35) ก็แสดงลักษณะเช่นเดียวกันนี้ในทางกลับกัน คือ กลุ่มอายุ 10-20 ปี มีการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้น้อยที่สุด ส่วนกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอัตราการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้มากที่สุด โดยมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับอัตราการใช้ภาษาของกลุ่มอายุ 35-45 ปี

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 : ตารางแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางของ 3 กลุ่มอายุ

จุดเก็บข้อมูล	กลุ่มอายุ 10-20 ปี	กลุ่มอายุ 35-45 ปี	กลุ่มอายุ 60-70 ปี
1 บ้านบ่อนอก	94.37	96.25	95.62
2 บ้านคั่นกระได	90.62	96.25	93.12
3 บ้านหนองบัว	95.62	96.87	97.50
4 บ้านทุ่งขาว	95.62	94.37	94.37
5 บ้านทับสะแก	93.12	93.75	93.75
6 บ้านอ่างทอง	88.12	88.12	78.12
7 บ้านกรูด	81.25	86.25	76.25
8 บ้านเขาไม้ร้อง	77.50	53.12	60.00
9 บ้านละหาน	87.50	65.00	50.62 **
10 บ้านหัวขี้สีก	60.63	52.08 **	42.50
11 บ้านเนินทอง	38.75	23.75	21.87
12 บ้านนาขาว	46.87	31.25	27.50
13 บ้านนาทอชโธ้ง	29.37	21.25	22.50
14 บ้านนา	48.12 **	26.87	25.00
15 บ้านทุ่งคา	37.50	26.87	28.12

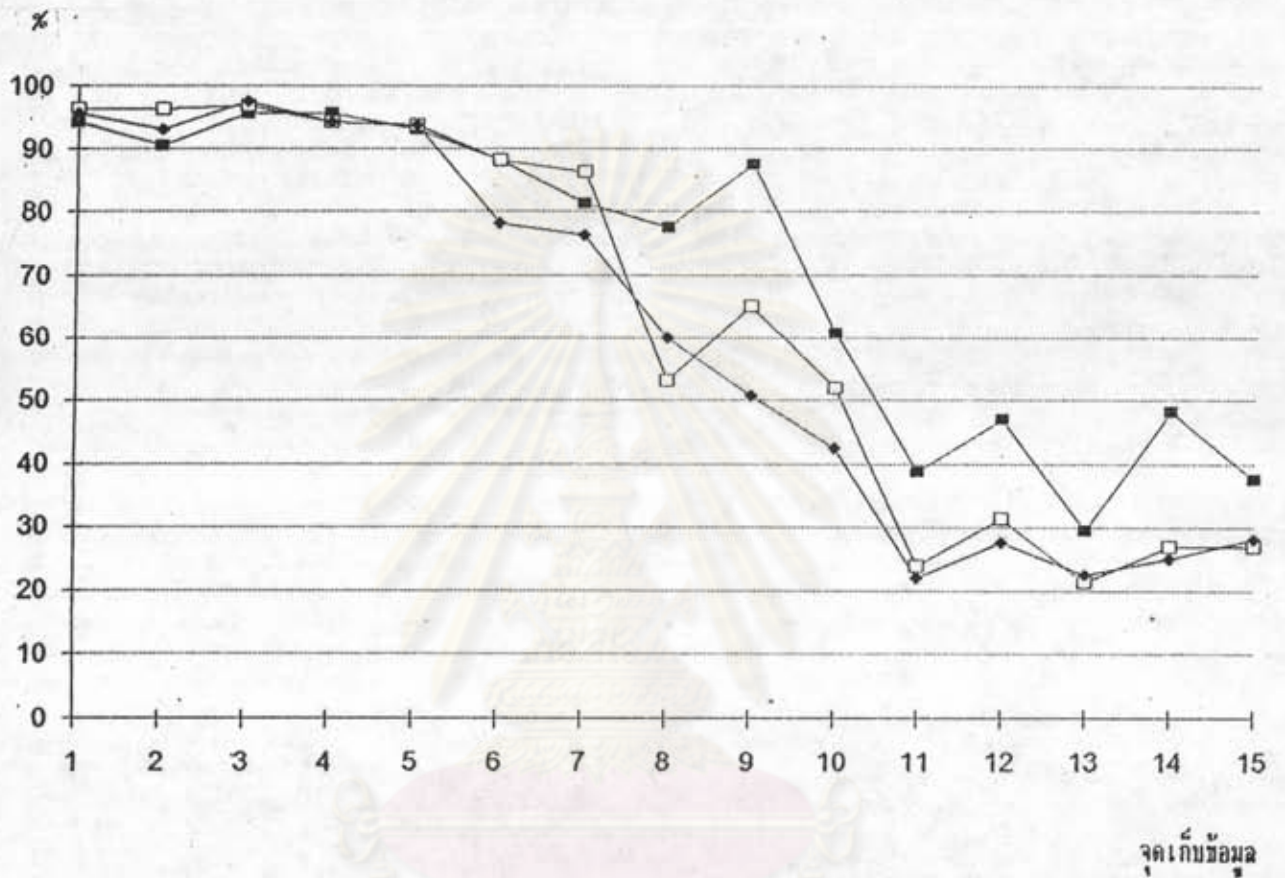
** เขตปรับเปลี่ยนแปลงภาษาของแต่ละกลุ่มอายุ

ตารางที่ 19 : ตารางแสดงอัตราการใช้จ่ายค่าที่พักภาษาไทยถิ่นใต้ของ 3 กลุ่มอายุ

จุดเก็บข้อมูล	กลุ่มอายุ 10-20 ปี	กลุ่มอายุ 35-45 ปี	กลุ่มอายุ 60-70 ปี
1 บ้านบ่อนอก	5.63	3.13	3.13
2 บ้านคั่นกระได	9.38	3.75	6.88
3 บ้านหนองบัว	4.38	3.13	2.50
4 บ้านทุ่งสาว	4.38	5.63	5.63
5 บ้านทับสะแก	6.88	6.25	6.25
6 บ้านอ่างทอง	11.88	11.88	21.88
7 บ้านกรูด	18.75	13.75	23.75
8 บ้านเขาม้าร้อง	22.50	46.88	40.00
9 บ้านละหาน	12.50	35.00	49.38 **
10 บ้านหัวสลัก	38.75	48.13 **	57.50
11 บ้านเนินทอง	60.63	76.25	78.13
12 บ้านนาสาว	51.88	68.75	71.88
13 บ้านนาหอขิง	70.63	76.88	75.63
14 บ้านนา	51.88 **	73.13	75.00
15 บ้านทุ่งคา	62.50	73.13	71.88

** เขตปรับเปลี่ยนภาษาของแต่ละกลุ่มอายุ

ภาพที่ 34 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางเปรียบเทียบทั้ง 3 กลุ่มอายุ

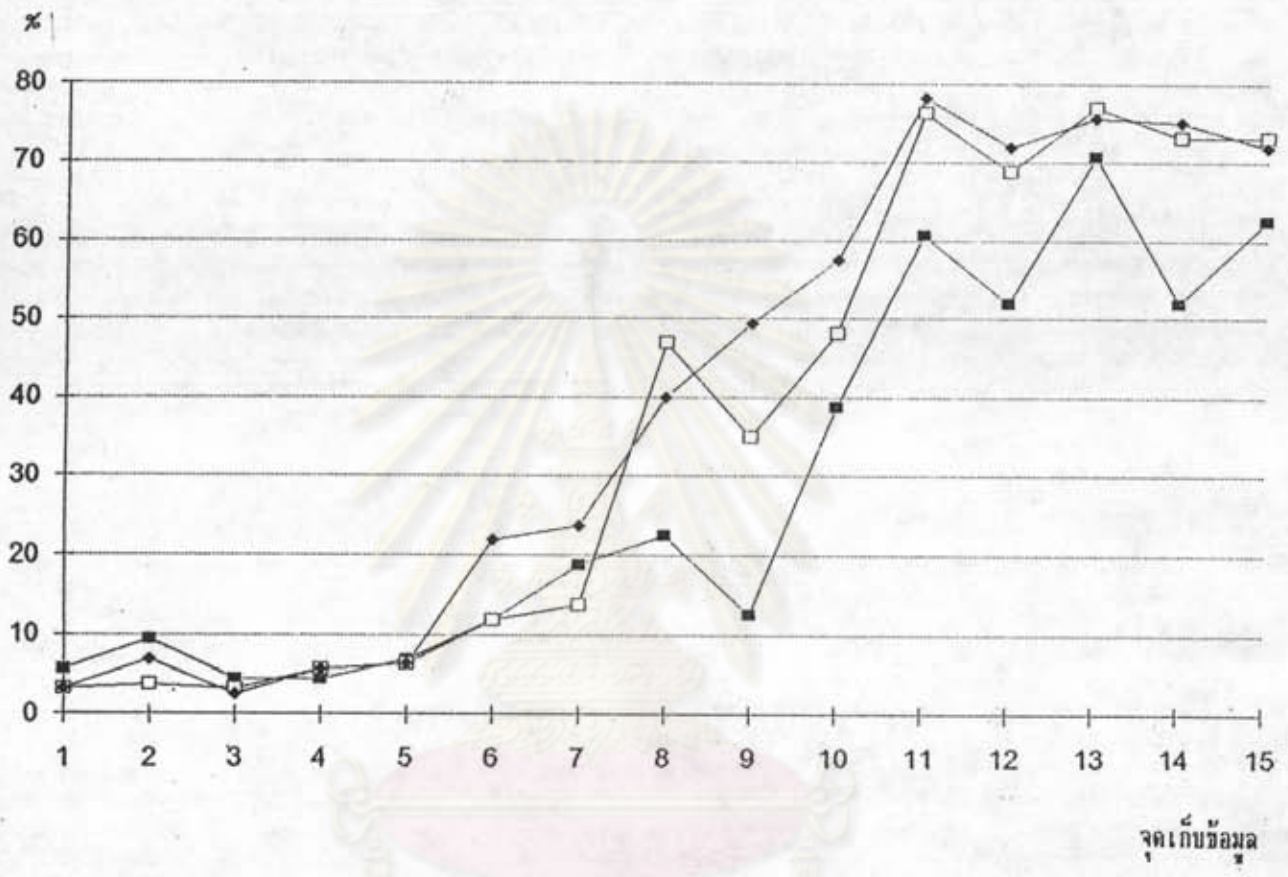

◆—◆ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป

□—□ กลุ่มอายุ 35-45 ปี

■—■ กลุ่มอายุ 10-20 ปี

ภาพที่ 35 : กราฟแสดงอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้เปรียบเทียบทั้ง 3 กลุ่มอายุ

ศูนย์วิจัยภาษาไทยถิ่นใต้
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ◆ —◆— กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป
- —□— กลุ่มอายุ 35-45 ปี
- —■— กลุ่มอายุ 10-20 ปี

หากพิจารณาเขตปรับเปลี่ยนภาษาที่ได้จากกลุ่มอายุต่าง ๆ ทั้ง 3 เขตนี้ พบว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้พูดต่างวัยไม่ได้อยู่ในบริเวณเดียวกัน แต่เรียงลำดับจากเหนือ มาได้ตามวัยของผู้พูด ซึ่งตรงกับสมมติฐาน โดยผู้พูดกลุ่มอายุมากกว่าจะมีเขตปรับเปลี่ยน ภาษาอยู่เหนือเขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้พูดที่อายุน้อยกว่า คือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีเขต ปรับเปลี่ยนภาษาอยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านละหาน ตำบลบางสะพาน อำเภอบางสะพาน น้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มอายุ 35-45 ปี มีเขตปรับเปลี่ยนภาษาอยู่ที่จุดเก็บข้อมูล ที่ 10 บ้านหัวสลัก ตำบลทรายทอง อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนกลุ่มอายุน้อยที่สุดได้แก่ กลุ่มอายุ 10-20 ปี มีเขตปรับเปลี่ยนภาษาอยู่ที่จุดเก็บข้อมูลที่ 14 บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร (ดูภาพที่ 36)

สังเกตได้ว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้พูดกลุ่มอายุ 35-45 ปี และเขตปรับเปลี่ยน ภาษาของผู้พูดกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน โดยอยู่ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งคู่ ส่วนเขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้พูดกลุ่มอายุ 10-20 ปี อยู่ห่างไปจากเขตปรับเปลี่ยนภาษาของทั้งสองกลุ่มอายุนี้ โดยอยู่ในอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ถ้าพิจารณาอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทย ถิ่นใต้ของแต่ละกลุ่มอายุ (ดูภาพที่ 34-35) จะเห็นว่าผู้พูดกลุ่มอายุ 35-45 ปี และผู้พูด กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปมีการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ไม่ต่างกัน มากนัก ส่วนกลุ่มอายุ 10-20 ปีมีการใช้คำศัพท์ 2 ภาษานี้ต่างไปจากกลุ่มอายุ 35-45 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปค่อนข้างมาก เหตุที่เป็นเช่นนั้นพอจะสันนิษฐานได้ว่า กลุ่มอายุ 10-20 ปี ได้รับอิทธิพลของภาษาไทยถิ่นกลางจากการศึกษาและเป็นวัยที่ยังรับอะไรใหม่ ๆ ได้ง่าย จากความเจริญทางด้านการศึกษา โดยเฉพาะวิทยุ และ โทรทัศน์ ที่มีกันเกือบ ทุกบ้าน ทำให้กลุ่มอายุนี้นิยมรับภาษาไทยถิ่นกลางจากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ส่วนอีก 2 กลุ่มอายุ ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป แม้จะได้รับความเจริญทางการสื่อสารเช่น เดียวกัน แต่คงเนื่องจากผู้ที่มีอายุมากมีความเป็นอนุรักษ์นิยมมากกว่า แม้จะได้ยินคำศัพท์ ภาษาไทยถิ่นกลางบ่อย ๆ แต่ก็คงใช้คำศัพท์ที่ใช้กันมาแต่เดิม ผู้วิจัยได้สังเกตในการ สัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลว่า ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 35-45 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป สามารถบอกได้ว่า แต่ละหน่วยอรรถใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางคำใด ส่วนคำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้เป็นประจำคือคำใด แสดงว่าผู้บอกภาษาทราบดีว่าภาษาไทยถิ่นกลางใช้ศัพท์คำใด

แต่อย่างไรก็ตาม ตัวผู้บอกภาษาเองก็คงใช้คำศัพท์ที่ใช้กันมาแต่เดิม

เขตปรับเปลี่ยนภาษาทั้ง 3 เขตนี้ อยู่ในบริเวณตั้งแต่จุดเก็บข้อมูลที่ 9 บ้านละหาน ตำบลบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึงจุดเก็บข้อมูลที่ 14 บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ถ้าพิจารณาเปรียบเทียบกับเขตปรับเปลี่ยนภาษาที่ได้จากผู้บอกภาษาทุกคนรวมทุกกลุ่มอายุ จะพบว่าเป็นเขตปรับเปลี่ยนภาษาดังกล่าว เป็นบริเวณเดียวกันกับเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 35-45 ปี คือบริเวณจุดเก็บข้อมูลที่ 10 ซึ่งอยู่ใกล้กับแนวแบ่งเขตทางภูมิศาสตร์ระหว่างภาคกลางและภาคใต้พอดี

แผนที่ในภาพที่ 36 นี้ แสดงการเปรียบเทียบเขตปรับเปลี่ยนภาษาทั้งสามเขต ซึ่งเห็นได้ชัดว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดกลุ่มอายุ 10-20 ปี อยู่ห่างจากเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดกลุ่มอายุ 35-45 ปี และผู้พูดกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปค่อนข้างมาก แสดงถึงความแตกต่างของการใช้ภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี จากอีก 2 กลุ่มอายุ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 36 : แผนที่แสดงเขตปรับเปลี่ยนภาษาของผู้พลแต่ละกลุ่มอายุ

